

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur
Mevrouw F.M. Wiersma
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 00
fax 070 312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 20 mei 2025

betreft Commissiemededeling: een visie voor landbouw en voedsel

ons kenmerk 177090u

Geachte mevrouw Wiersma,

De leden van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) hebben met belangstelling kennisgenomen van de mededeling *Een visie voor landbouw en voedsel. Samen de landbouw- en voedselsector van de EU aantrekkelijk maken voor de toekomstige generaties* van de Europese Commissie.¹ De leden van de fracties van **GroenLinks-PvdA, SP** en de **PvdD** gezamenlijk wensen u hierover enkele vragen te stellen.

De mededeling zelf bevat geen nieuwe wetgeving, maar kondigt verschillende (wetgevende) voorstellen aan die de komende jaren worden verwacht. In het BNC-fiche vallen een aantal zaken op.

Er is sprake van een integraal plan inzake de EU-eiwitvoorziening. Zien deze leden het juist dat die eiwitvoorziening alleen betrekking heeft op dierlijke eiwitten? Zo niet, bent u bereid de Europese Commissie aan te sporen de EU-eiwitvoorziening uit te breiden met plantaardige eiwitten? Zo nee, waarom niet? Hoe verhoudt zich dit tot een toekomstbestendige landbouw die opereert met het oog op planetaire grenzen?

Het kabinet vindt dat de veehouderij 'een belangrijke rol [heeft] in het voedselsysteem.'¹ Om anti-microbiële resistentie tegen te gaan pleit het kabinet voor vaccinaties en verbeterde bioveiligheid. Erkent u dat intensieve veeteelt – nog afgezien van de dierenwelzijnsproblemen – een aanzienlijke ecologische voetafdruk heeft, bijdraagt aan gezondheidsklachten van omwonenden en zelfs kan bijdragen aan het ontstaan van een nieuwe pandemie (zoals de vogelgriep)? Zo ja, waarom pleit u dan niet voor extensivering, oftewel vermindering van het aantal gehouden landbouwdieren? En ook hier geldt: waarom wordt niet meer ingezet op niet-dierlijke voedingsbronnen?

Het kabinet beschouwt de inzet van NGT's, Renure, de doorontwikkeling van luchtwassers en innovatieve stalvloeren als essentieel voor voedselzekerheid en innovatie van land- en tuinbouw. Voor wat betreft NGT's: kunt u gezondheid of milieuveiligheid garanderen indien NGT-planten of daarvan afgeleide producten in het milieu terecht komen of in de EU in de handel worden gebracht? Deze

¹ COM(2025)75.

datum 20 mei 2025

ons kenmerk 177090u

blad 2

leden maken zich daar ernstige zorgen over. Voor wat betreft luchtwassers en innovatieve stalvloeren: in Nederland is al veelvuldig aangetoond dat die niet of onvoldoende werken. Waarom wordt hierop dan toch op ingezet? Voor wat betreft Renure: restmest uit mestvergisters is net zo uitspoelingsgevoelig als dierlijke mest. Het is namelijk dierlijke mest. Net doen alsof Renure kunstmest is, lost het mestprobleem niet op. Omwille van de waterkwaliteit én de natuurkwaliteit is het essentieel dat de Nederlandse landbouw drastisch minder mest produceert, en dus minder dieren fokt. Als Renure op het land gebruikt mag worden onder de kunstmestnormen, dan leidt dat uiteindelijk tot méér mest op het land, met schadelijke gevolgen voor de waterkwaliteit. Graag ontvangen deze leden een reactie op deze constatering.

Deze leden lezen dat het kabinet van mening is dat “vis, schaal- en schelpdieren (ofwel mariene eiwitten) een belangrijk onderdeel zijn van een gezond voedingspatroon. In het licht van de toenevende druk op de beschikbare ruimte en Europese voedselzekerheid – en onafhankelijkheid is het daarom belangrijk dat voedselwinning uit zee wordt geborgd.”² De leden maken zich zorgen om overbevissing en de schadelijke gevolgen van visserij op het leven in de oceanen (onder andere door vervuiling van schepen en visnetten). Waarom kiest u voor het promoten van mariene eiwitten boven plantaardige eiwitten? Bovendien, de meest verhandelde vissoorten uit aquacultuur betreffen carnivore soorten, zoals zalm, die indirect, via het visvoer, alsnog een grote vraag naar wild gevangen vis vertegenwoordigen. Hoe ziet u de duurzaamheid en bijdragen aan voedselzekerheid van deze aquacultuur?

Voor wat betreft de herziening van EU-wetgeving inzake dierenwelzijn voor landbouwhuisdieren: het kabinet omschrijft dit als een ‘unieke kans om een hoger, geharmoniseerd niveau van dierenwelzijn te bereiken.’³ Wordt hierbij het Nederlands niveau van dierenwelzijn als maatstaf genomen? Hoe ziet u in dit licht het feit dat Nederland nog altijd niet voldoet aan de Europese richtlijn die het lidstaten verbiedt om routinematig staartjes van biggen te couperen?

De leden van de vaste commissie voor LNV zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag uiterlijk 17 juni 2025.

Hoogachtend,

G.J. Oplaat

Voorzitter van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

² Kamerstukken I 2024/25, 36736, A, p. 5.

³ Kamerstukken I 2024/25, 36736, A, p. 8.